

Sygn. akt V U 230/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2022 r.

**Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w następującym składzie:**

Przewodniczący: Sędzia Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2022 r. w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. S. (1)

przeciwko Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Ł.

o emeryturę rolniczą

na skutek odwołania J. S. (1)

od decyzji Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Ł.

z dnia 7 marca 2022 r. sygn.: (...)

oddala odwołanie;

Sygn. akt V U 230/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 marca 2022 roku, znak (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił J. S. (1) prawa do emerytury rolniczej, z uwagi na brak wymaganego okresu ubezpieczenia wynoszącego 25 lat. KRUS do ustalenia prawa do emerytury rolniczej przyjął staż pracy w rolnictwie w ilości 14 lat, 2 miesięcy i 29 dni.

Od powyższej decyzji odwołała się w dniu 4 kwietnia 2022 roku J. S. (1) wnosząc o ponowne rozpatrzenie sprawy, wskazując że w gospodarstwie rolnym męża pracowała od wyjścia za mąż tj. od 1981 roku. Ponadto podnosiła, że przed wyjściem za mąż pomagała w prowadzeniu gospodarstwa rolnego rodzicom, z którymi mieszkała.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powielając argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

J. S. (1) urodzona (...), jest wraz z mężem J. S. (2) właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 1,54 ha. Od dnia 30 sierpnia 2016 roku zaprzestała pracy w gospodarstwie rolnym z uwagi na konieczność opieki nad mężem. Gospodarstwo rolne prowadzi córka K. P..

(dowód: oświadczenie k. 353, pismo z 07.11.2017r. k. 354, zaświadczenie z 15.02.2022r. k. 371, zaświadczenie z 15.02.2022r. k. 372 akt emerytalnych)

W dniu 17 lutego 2022 roku skarżąca złożyła wniosek do KRUS o emeryturę rolniczą.

W kwestionariuszu dotyczącym okresów pracy i podlegania ubezpieczeniom społecznym wnioskodawczyni wymieniła następujące okresy:

- od 11 marca 1981 roku do 21 czerwca 1990 roku w Hucie (...) w P.;
- od 1 lipca 1991 roku do 30 września 1996 roku – praca w gospodarstwie rolnym u teściowej;
- od 5 września 1996 roku do 31 sierpnia 1997 roku w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym (...) Sp. z o.o. Motel (...) w P.
- od 2 października 2009 roku do 29 sierpnia 2016 roku praca w gospodarstwie rolnym męża
- od 30 sierpnia 2016 roku do 30 września 2018 roku okres pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego z MOPS przyznanego w związku ze sprawowaniem opieki nad mężem J. S. (2),

Wnioskodawczyni oświadczyła, że innych dowodów brak.

(dowód: wniosek k. 307-309 akt KRUS, kwestionariusz – k. 312-312 odwrót akt KRUS)

Przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej organ rentowy zaliczył J. S. (1) okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w łącznym wymiarze 14 lat 2 miesięcy i 19 dni tj. okresy:

- od 1 lipca 1991 roku do 30 września 1996 roku jako domownik;
- od 2 października 2009 roku do 29 sierpnia 2016 roku jako małżonek rolnika
- od 30 sierpnia 2016 roku do 30 września 2018 roku okres pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego przyznanego w związku ze sprawowaniem opieki nad mężem J. S. (2),

(dowód: zaświadczenie dotyczące okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników k. 313-314, karta ewidencyjna ubezpieczonego k. 315, decyzja z 7.11.2017r. k. 355, decyzja z 24.10.2016r. k. 358, decyzja z 26.10.2016r. k. 359 akt KRUS)

Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawczyni przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej okresów zatrudnienia:

- od 11 marca 1981 roku do 21 czerwca 1990 roku w Hucie (...) w P.
- od 5 września 1996 roku do 31 sierpnia 1997 roku w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym (...) Sp. z o.o. Motel (...) w P.

(dowód: kwestionariusz dotyczący okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników k. 312, zaświadczenie k. 343, świadectwo pracy k. 345, zaskarżona decyzja k. 377 akt KRUS)

Decyzją z dnia 25 lutego 2022 roku ZUS ustalił kapitał początkowy wnioskodawczyni na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 37 293,96 złotych.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął:

- podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 303,02 złotych,

- okresy składkowe w wymiarze 3 lat, 11 miesięcy i 17 dni tj. 47 miesięcy,
- okresy sprawowania opieki nad dziećmi w wymiarze 6 lat
- współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego, który dla wnioskodawcy wyniósł 47,57 %.
- średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat, które wynosi – na podstawie komunikatu Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999r. (MP nr 12, poz. 173) 209 miesięcy.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, to jest od dnia 1 stycznia 1981 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 24,82%.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 24,82% przez kwotę 1220,89zł. tj. kwotę bazową.

(dowód: decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z dnia 25 lutego 2022 roku załącznikami - k. 49-51 akt kapitałowych)

Decyzją z dnia 14 kwietnia 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w T. po rozpatrzeniu wniosku J. S. (1) przyznał jej prawo do emerytury od dnia (...) w wysokości 775,89zł.

Podstawę obliczenia emerytury stanowiła suma kwoty składek zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury z uwzględnieniem waloryzacji (482,87 zł.) oraz kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego (191 705,36 zł.). Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę tj. 247,70 miesięcy.

(dowód: decyzja z 14.04.2022r. k. 16 akt ZUS)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 266), zwanej dalej ustawą, emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny, który w odniesieniu do wnioskodawczynie wynosi 60 lat,
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

W myśl art. 20 ust. 1 ustawy do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990,
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 roku,
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Ust. 2 tego przepisu przewiduje zaś, że okresów, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

Natomiast ustęp 3 art. 20 stanowi, iż ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r.

Stosownie do art. 6 ust 14 ustawy przez okresy podlegania określonego ubezpieczeniu społecznemu - rozumie się tylko takie okresy, za które opłacono przewidziane w odpowiednich przepisach składki na to ubezpieczenie, chyba że w myśl tych przepisów nie istniał obowiązek opłacania składek;

W przedmiotowej sprawie spór sprowadza się do ustalenia, czy wnioskodawczyni legitymuje się wymaganym co najmniej 25 letnim stażem ubezpieczeniowym uprawniającym do emerytury rolniczej. Wnioskodawczyni osiągnęła wiek emerytalny wynoszący dla niej 60 lat.

Organ rentowy zaliczył wnioskodawczyni do stażu ubezpieczeniowego okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w wymiarze 14 lat, 2 miesięcy i 19 dni tj. okresy:

-od 1 lipca 1991 roku do 30 września 1996 roku,

- od 2 października 2009 roku do 29 sierpnia 2016 roku

- od 30 sierpnia 2016 roku do 30 września 2018 roku

Odmówił natomiast zaliczenia wskazanych przez skarżącą w kwestionariuszu okresów zatrudnienia od 11 marca 1981 roku do 21 czerwca 1990 roku oraz od 5 września 1996 roku do 31 sierpnia 1997 roku. Wnioskodawczyni urodziła się bowiem po 31 grudnia 1948 roku, a co za tym idzie zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie ma prawa do zaliczenia do okresów wymaganych do emerytury rolniczej okresów, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi, a takimi okresami są okresy zatrudnienia wnioskodawczyni w Hucie (...) w P.

(od 11 marca 1981 roku do 21 czerwca 1990 roku) oraz w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym (...) Sp. z o.o. Motel (...) w P. (od 5 września 1996 roku do 31 sierpnia 1997 roku). Okresy te zostały zaliczone wnioskodawczyni przy ustalaniu kapitału początkowego (decyzja ZUS 25 lutego 2022 roku), który z kolei był podstawą do przyznania emerytury w systemie powszechnym (decyzja ZUS z 14 kwietnia 2022 roku).

Należy podnieść, że w kwestionariuszu dotyczącym okresów podlegania ubezpieczeniom społecznym z 8 lutego 2022 roku (k. 312-312 odwrót akt KRUS) wnioskodawczyni nie wskazała poza w/w innych okresów. Dopiero w odwołaniu podniosła, że jako nastolatka pomagała rodzicom w prowadzeniu ich gospodarstwa rolnego w miejscowości Ł., a po zawarciu małżeństwa od 1981 roku pomagała mężowi w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Przewodnicząca zarządzeniem z 20 maja 2022 roku (k. 5 akt) zobowiązała J. S. (1) do zgłoszenia konkretnych zarzutów do zaskarżonej decyzji, wskazania okresów w których pracowała w gospodarstwie rolnym oraz świadków mogących potwierdzić pracę w gospodarstwie rolnym w terminie 14 dni pod rygorem ujemnych skutków procesowych. Zarządzenie to zostało doręczone J. S. (1) do rąk własnych 1 czerwca 2022 roku (k. 9 akt). Skarżąca pomimo upływu określonego jej terminu nie sprecyzowała swojego odwołania w zakresie okresów pracy w gospodarstwie rolnym, ani nie przedłożyła żadnych dowodów w celu wykazania faktu takiej pracy. Podnoszona zatem przez skarżącą w odwołaniu okoliczność pomagania przy pracy w gospodarstwie rolnym, jako gołosłowna, nie zasługuje na uwzględnienie. Na wnioskodawczyni w myśl art. 6 k.c. spoczywał ciężar wykazania pracy w gospodarstwie rolnym, któremu sprostać nawet nie próbowała.

Dodatkowo należy podnieść, że do okresów ubezpieczenia rolniczego w myśl art. 20 ust 1 pkt 2 ustawy zalicza się jedynie okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 roku. Zważywszy, że wnioskodawczyni 16 lat skończyła (...) roku okres pracy w gospodarstwie rolnym, który mógłby jej zostać zaliczony do stażu rolniczego na podstawie art. 20 ustęp 1 pkt 2 ustawy

to okres od (...) roku do 31 grudnia 1982 roku. Zaliczenie tego okresu nawet w całości do już uznanego przez organ rentowy stażu ubezpieczeniowego wynoszącego 14 lat 2 miesiące i 19 dni, nadal nie da skarżącej wymaganego w myśl art. 19 ustęp 1 ustawy do nabycia emerytury rolniczej 25 letniego okresu ubezpieczenia. Oznacza to, że wykazanie przez wnioskodawczynię faktu pracy w gospodarstwie rolnym w okresie od (...) roku do 31 grudnia 1982 roku, nie ma wpływu na prawidłowość zaskarżonej decyzji

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Rozpoznanie sprawy nastąpiło na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c., gdyż przeprowadzenie rozprawy nie było konieczne. Okoliczności faktyczne wynikały z dokumentów, a strony nie wniosły o przeprowadzenie rozprawy.